

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра економіки та митної справи
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент продуктивності

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Туризмознавство
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 242 Туризм
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: Другий (магістерський) рівень
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
економіки та митної справи
(найменування кафедри)

Протокол № 1 від 14.08.2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	ППВ 03 Менеджмент продуктивності Вибіркова частина Цикл професійної підготовки
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач	Василичев Д.В., к.е.н, доцент, доцент кафедри ЕМС
Контактна інформація викладача	+380(61)7698454, телефон викладача, 050 459 99 26, E-mail викладача vasilichev@ukr.net
Час і місце проведення навчальної дисципліни	згідно до розкладу занять - https://zp.edu.ua/node/7904 дистанційне навчання - https://moodle.zp.edu.ua/
Обсяг дисципліни	Кількість годин – загальний обсяг 120 годин кредитів – 4 кредити ЕКТС розподіл годин: 14 лекції, 30 практичних, 69 самостійна робота, 7 - індивідуальні завдання, вид контролю - екзамен
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
Пререквізити навчальної дисципліни.	
Дисципліна «Економіка туризму». <i>Теми:</i> Значення туризму. Динамічність економічної системи туризму. Показники розвитку туризму. Валовий туристичний продукт.	
Дисципліна «Технологія туристичної діяльності». <i>Теми:</i> Туристичний продукт. Основні технологічні процеси туристичної діяльності. Процеси виробництва туристичного продукту. Технологічний процес виробництва тур продукту. Інформаційні технології в туризмі. Технологічний процес реалізації туристичного продукту.	
Дисципліна «Менеджмент туризму». <i>Теми:</i> Комунікаційні процеси в системі управління підприємствами туризму. Ефективність і успішність менеджменту туризму. Система методів менеджменту туризму і їх взаємозв'язок.	
Постреквізити навчальної дисципліни:	
Здобуті здобувачем вищої освіти знання при вивченні дисципліни «Менеджмент продуктивності» є обов'язковими для таких складових подальшого навчання:	
- кваліфікаційна дипломна робота, - переддипломна практика.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
За природними багатствами і трудовим потенціалом Україна не поступається перед більшістю країн світу. Разом з тим, спостерігається значне відставання України від європейських країн за валовим внутрішнім продуктом (ВВП) на душу населення і, відповідно, за матеріальними статками населення. Для подолання означеного відставання конкурентоспроможності України на світовому ринку і, головне, для зростання добробуту людей надзвичайно важливим і актуальним є вивчення та використання теорії і зарубіжної практики менеджменту продуктивності. Засвоєння теоретичних основ і розвиток практичних умінь оцінювання, аналізу і планування продуктивності праці як одного із ресурсних факторів виробництва з урахуванням загальної продуктивності виробничих систем на мікро- мезо- і макроекономічному рівнях мають велике значення у підготовці магістрів за освітньою програмою «Туризмознавство». Викладання дисципліни «Менеджмент продуктивності» передбачає інтерактивні лекції, елементи проблемної лекції, індивідуальні завдання, індивідуальні та групові науково-дослідні завдання, використання мультимедійних засобів. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен отримати: Загальні компетентності. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу у вітчизняному сегменті світової туристичної галузі. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня та напряму	

функціонування (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність визначити наявність бізнес-проблеми, аналізувати та вирішувати її, вести пошук альтернатив та обґрунтовувати управлінські рішення з забезпеченням їх правомірності.

Здатність формувати корпоративні стандарти щодо організації, забезпечення і оцінки якості послуг з обслуговування клієнтів.

Здатність до використання інтерактивних інформаційних й digital- технологій для розбудови сучасної архітектури бізнесу.

Фахові компетентності.

Здатність приймати оптимальні управлінські рішення і вміння застосовувати інформаційні та digital-технології в побудові вектору розвитку туристичних підприємств; оцінювати ризики реалізації альтернативних стратегічних бізнес-напрямоків.

Уміння розробляти та впроваджувати конкурентоспроможні туристичні продукти і послуги; орієнтуватися у глобальному конкурентному середовищі та проводити його аналітику.

Здатність розробляти локальні, регіональні, територіальні, інфраструктурні туристичні програми підтримки розвитку галузі, стратегії для просування послуг у сфері туризму.

Знання етичних та нормативно-правових норм, що регулюють відносини людини з людиною, із суспільством і з навколишнім середовищем; використовувати базові нормативні і правові документи у сфері туристичної діяльності; здійснювати аналіз та давати оцінку дії договорів різних видів у контексті регулювання підприємницької діяльності в галузі туризму.

Уміння створювати психоемоційний контакт між клієнтом та менеджером з туризму; розуміти психологічні закономірності управлінської діяльності та визначення психологічних методів конструктивного розв'язання конфліктів інтересів партнерів.

Уміння планувати і розв'язувати науково-методичні завдання та організовувати педагогічний процес як співробітництво, взаємодію, наставництво; здатність до проведення наукових досліджень процесів в галузі, на ринку, в діловому середовищі, обирати коректні методи впровадження результатів, проводити консультативну роботу з організації туристичної діяльності.

Знання змісту, характеру, умов, специфіки праці та факторів їх формування (показники шкідливості та небезпечності техніко-технологічного середовища, важкості, напруженості трудового процесу в туристичних фірмах та організаціях галузі туризму).

Уміння застосовувати механізм та процес управління якістю на підприємствах галузі туризму; організовувати післяпродажне обслуговування клієнтів, визначати критерії й стандарти якості надання послуг, проводити претензійну роботу; визначати та задовольняти індивідуальний попит споживачів туристичних послуг, формувати інклюзивну програм відпочинку клієнтів.

Здатність обирати і своєчасно впроваджувати підходи, методи, прийоми реінжинірингу бізнес-процесів в туристичних фірмах, вміло використовувати інструментальні засоби структурного, функціонально-вартісного й імітаційного моделювання бізнес-процесів і формувати стратегічні рішення з їх реорганізації.

Результати навчання.

Уміння використовувати інформаційно-інноваційні, проектні методи і технології діджиталізації бізнесу в сфері туризму.

Уміння організувати співпрацю з іноземними контрагентами.

Знання функцій суб'єктів туристичного ринку; механізмів його функціонування; характеристик та особливостей туристичного продукту; факторів, що впливають на виникнення, профіль та специфіку поведінки споживачів; основних типів споживачів туристичних послуг; етапів організації світового туризму; структурних рівнів організації туризму. Уміння оцінювати кон'юнктуру туристичного ринку, інтерпретувати результати дослідження та складати прогноз напрямів розвитку суб'єктів підприємницької діяльності в сфері рекреації і туризму.

Уміння визначати привабливість природних, культурно-історичних ресурсів території, оцінювати їх якісні й кількісні характеристики і параметри, визначати туристичний потенціал та використовувати експертні дані в практичній роботі щодо формування конкурентоспроможного туристичного продукту і підвищення якості туристичного обслуговування споживачів.

Знання законодавчих актів у сфері туризму, правових засад та форм функціонування туристичного підприємства з урахуванням нормативно-правових актів, що регламентують надання послуг. Уміння контролювати дотримання правових норм й чинного законодавства щодо здійснення туристичної діяльності, використовувати відповідні нормативні і правові

документи та розробляти пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання туристичної діяльності.

Знання існуючих класифікацій видів туристичної діяльності, основ організації туристичного бізнесу та глобальних трендів розвитку сфери туризму. Вміння проводити комплексний аналіз потенціалу конкретного регіону з метою розробки привабливих туристичних продуктів в різних видах туризму.

Знання категорії готелів за всесвітньою кваліфікацією; базових принципів обслуговування туристів в усіх категоріях готелів; категорій номерного фонду; комплектації номерів; технології та організації процесу обслуговування споживачів у закладах готельного та ресторанного господарства; сучасні особливості організації обслуговування клієнтів в індустрії гостинності.

Знання понять стандартизації, сертифікації та ліцензування; напрямів державного регулювання туристичної галузі; порядку оформлення ліцензій щодо надання туристичних послуг; законодавчих документи з питань ліцензування та сертифікації туристичних послуг; вимог безпеки надання туристичного продукту і туристичного обслуговування; видів санкцій за недотримання стандартів туристичного обслуговування.

Уміння діагностувати стан маркетингового та конкурентного середовища туристичних підприємств та визначати тенденції розвитку туристичного ринку, досліджувати дії конкурентів, реальний і потенційний попит споживачів туристичних послуг, існуючі альтернативні пропозиції, використовуючи методи digital-моніторингу глобального ринку туристичних послуг.

Вільно володіти державною мовою як безальтернативним засобом спілкування в професійній туристичній діяльності та використовувати як корпоративний стандарт. Приймати стратегічні та оперативні управлінські рішення в складних ситуаціях невизначеності умов туристичного бізнесу, які потребують застосування нових підходів до прогнозування.

Нести відповідальність за розвиток професійного знання, вмінь і практик, результати оцінки стратегічного розвитку команди, формування ефективної кадрової політики компанії.

Ініціювати комплексні цифрові туристичні проекти і продукти та проявляти лідерство під час їх реалізації на підприємстві.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

надання студентам теоретичних навичок в області управління продуктивністю та одержання ними практичних навичок з аналізу рівня продуктивності

5. Завдання вивчення дисципліни

Методичні – методичні підходи щодо розподілу завдань з управління продуктивністю праці персоналу між підрозділами та керівниками; методи планування чисельності персоналу; джерела та методи професійного набору персоналу; методи планування продуктивності праці персоналу.

Пізнавальні – вивчення теоретичних засад управління продуктивністю праці персоналу; основних засад кадрової стратегії та політики підприємства; суть загальних і спеціальних функцій управління продуктивністю праці персоналу.

Практичні – здійснювати вимірювання продуктивності (сукупної та часткової) в кожній ланці економіки; аналіз рівнів продуктивності в розрізі її факторів; міжфірмове порівняння показників продуктивності; надавати керівникам будь-якої ланки економіки консультативні послуги з питань підвищення продуктивності; створювати в організаціях професійно-цільові групи з підвищення продуктивності; розробляти поточні та перспективні програми підвищення продуктивності в організаціях і їх структурних підрозділах.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи управління продуктивністю

Тема 1. Предмет, метод та завдання дисципліни «Менеджмент продуктивності».
Предмет, метод і завдання курсу «Менеджмент продуктивності». Методи дослідження предмету менеджменту продуктивності. Взаємозв'язок продуктивності та продуктивності праці. Основні характеристики понять, які складають менеджмент продуктивності.

Тема 2. Класифікація внутрішніх та зовнішніх чинників продуктивності.

Сутність та характеристика внутрішніх чинників продуктивності. Матеріально-технічні («тверді») чинники продуктивності. Соціально-організаційні («м'які») чинники продуктивності. Інтеграційні чинники продуктивності. Сутність та характеристика зовнішніх чинників продуктивності. Життєвий простір країни. Структурні зміни в економіці. Урядова політика та її об'єкти.

Тема 3. Вимірювання обсягів виробництва і продуктивності.

Сутність та характеристика показників ефективності використання ресурсів. Методи вимірювання продуктивності праці. Зіставлення обсягів виробництва і продуктивності.

Змістовий модуль 2. Методи і способи управління продуктивністю

Тема 4. Характеристика основних видів витрат.

Класифікація витрат. Кошторис виробництва й собівартість продукції. Система управління витратами.

Тема 5. Взаємозв'язок витрат і продуктивності в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Потреби та ресурси. Економічні витрати й зміни продуктивності в короткостроковому періоді. Віддача витрат у довгостроковому періоді.

Тема 6. Управління продуктивністю на мікро- та макрорівнях.

Управління продуктивністю матеріально-технічних чинників. Управління продуктивністю соціально-організаційних чинників. Управління продуктивністю інтеграційних чинників. Шляхи оптимального формування та використання складових життєвого простору країни. Управління структурними змінами в економіці. Оптимізація соціально-економічної політики уряду.

7. План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання	Кількість годин
1	Предмет, метод та завдання дисципліни «Менеджмент продуктивності».	Лекційне заняття	2
2	Предмет, метод та завдання дисципліни «Менеджмент продуктивності».	Практичне заняття	2
3	Предмет, метод та завдання дисципліни «Менеджмент продуктивності».	Лекційне заняття	2
4	Класифікація внутрішніх та зовнішніх чинників продуктивності.	Практичне заняття	2
5	Класифікація внутрішніх та зовнішніх чинників продуктивності.	Лекційне заняття	2
6	Вимірювання обсягів виробництва і продуктивності.	Лекційне заняття	2
7	Вимірювання обсягів виробництва і продуктивності.	Практичне заняття	2
8	Рубіжний контроль	Рк	2
9	Характеристика основних видів витрат.	Лекційне заняття	2
10	Характеристика основних видів витрат.	Практичне заняття	2
11	Характеристика основних видів витрат.	Практичне заняття	2
12	Взаємозв'язок витрат і продуктивності в короткостроковому та довгостроковому періодах.	Лекційне заняття	2
13	Взаємозв'язок витрат і продуктивності в короткостроковому та довгостроковому періодах.	Практичне заняття	2
14	Управління продуктивністю на мікро- та макрорівнях.	Лекційне заняття	2
15	Управління продуктивністю на мікро- та макрорівнях.	Практичне заняття	2
	Підсумковий модульний контроль	пк залік	2

8. Самостійна робота

Самостійна робота – це вид розумової діяльності, за якої студент самостійно (без сторонньої допомоги) опрацює практичне питання, тему, вирішує задачу або виконує завдання на основі знань, отриманих з підручників, книг, на лекціях, 15 практичних заняттях. Її головною метою є формування самостійності суб'єкта, що вчиться, формування його вмінь, знань і навичок.

Здійснюється вона безпосередньо через зміст і методи всіх видів навчальних занять.

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів, регламентується робочим навчальним планом. Згідно навчального плану на самостійну роботу з курсу «Менеджмент продуктивності» відведено 69 академічних годин.

Завдання до самостійної роботи мають унеможливити механічне заучування студентами фактичного матеріалу або поверхове знайомство з явищами та процесами. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати певні елементи наукових проблем, аналізувати та систематизувати отримані дані, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати та відстоювати власну точку зору. Йдеться передусім про самостійне опрацювання навчальної, наукової та довідкової літератури. Обов'язковим елементом цієї роботи студентів є ведення записів (допускається й електронний варіант або презентація). Це сприяє кращому засвоєнню фактичного матеріалу, дає можливість зберегти його в зручному для використання вигляді. Рівень виконання студентом самостійної роботи враховується при виставленні підсумкової оцінки за змістовими модулями навчальної дисципліни.

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

Питання	Діяльність студентів	Термін виконання
Тема 1. Предмет, метод та завдання дисципліни «Менеджмент продуктивності».		
1. Предмет менеджменту продуктивності. 2. Метод менеджменту продуктивності. 3. Зв'язок менеджменту продуктивності з іншими дисциплінами. 4. Завдання менеджменту продуктивності. 5. Класифікація цілей суспільства. 6. Характеристика економічних і екологічних цілей суспільства. 7. Характеристика соціальних і демографічних цілей суспільства.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати опорний конспект опрацьованого матеріалу. 3. Взяти участь у семінарі.	Лютий 11 годин
Тема 2. Класифікація внутрішніх та зовнішніх чинників продуктивності.		
1. Сутнісна класифікація продуктивності. 2. Роль продуктивності у досягненні різноманітних цілей суспільства. 3. Модель "пастки" спадної продуктивності. 4. Класифікація "твердих" (матеріально-технічних) чинників продуктивності. 5. Класифікація інтеграційних чинників продуктивності. 6. Класифікація "м'яких" чинників продуктивності.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати доповідь	Лютий – березень 11 годин
Тема 3. Вимірювання обсягів виробництва і продуктивності.		
1. Чинники продуктивності, пов'язані із життєвим простором країни. 2. Стратегія і методи вимірювання продуктивності. 3. Інституціональні механізми і їх призначення. 4. Сурогатний підхід до вимірювання продуктивності. 5. Система управління витратами і нормами витрат. 6. Місця витрат і центри відповідальності в системі управління продуктивністю.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати презентацію та коротку доповідь.	Березень 11 годин

7.Економічні ресурси, їх категорії. 8.Ефективність праці та її вимірювання. 9.Крива виробничих можливостей зростання продуктивності.		
Тема 4. Характеристика основних видів витрат.		
1.Зовнішні витрати фірми. 2.Внутрішні витрати фірми. 3. Бухгалтерський і економічний прибуток фірми. 4. Суть короткострокового періоду. 5. Суть довгострокового періоду. 6. Закон спадної продуктивності. 7. Крива спадної віддачі. 8. Гранична і середня продуктивність. 9. Постійні перемінні витрати. 10. Альтернативні витрати. 11. Середні та граничні витрати. Залежність граничних витрат від середніх загальних і середніх перемінних витрат. 12. Граничні витрати і гранична продуктивність. 13. Віддача витрат у довгостроковому періоді.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати презентацію та коротку доповідь.	Квітень 11 годин
Тема 5. Взаємозв'язок витрат і продуктивності в короткостроковому та довгостроковому періодах.		
1.Позитивний та негативний вплив масштабів виробництва на рівень продуктивності. 2. Постійна віддача від зростання масштабів виробництва. 3. Мінімальний розмір виробництва і продуктивність. 4.Соціально-економічне значення вимірювання продуктивності. 5. Технічні проблеми вимірювання продуктивності. 6. Організаційні проблеми вимірювання продуктивності. 7. Загальний підхід до вимірювання продуктивності. 8. Вимірювання сукупної і часткової продуктивності на макрорівні. 9. Вимірювання продуктивності на підприємствах. 10. Вимірювання продуктивності у виробничих підрозділах підприємств. 11. Індеси змінного, постійного і структурного складу продуктивності. 12. Різновиди трудового методу вимірювання продуктивності. 13. Індексний метод вимірювання продуктивності.	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою. 2. Підготувати опорний конспект опрацьованого матеріалу. 3. Взяти участь у семінарі.	Квітень 11 годин
Тема 6. Управління продуктивністю на мікро- та макрорівнях.		
1. Оцінка рівня управління і його вплив на рівень продуктивності. 2. Система маркетингової інформації і її	1. Ознайомитися з джерелами та літературою за визначеною темою.	Травень 14 годин

вплив на рівень продуктивності. 3. Оцінка рівня організації праці і основні напрямки підвищення її продуктивності. 4. Основні напрямки підвищення продуктивності інновацій. 5. Суть науково-технічного прогресу (НТП) і його роль в підвищенні продуктивності. 6. Організаційний менеджмент як чинник підвищення продуктивності. 7. Структурні зміни у ВВП як фактор зростання продуктивності. 8. Роль інституціональних механізмів у підвищенні продуктивності.	2. Підготувати опорний конспект опрацьованого матеріалу. 3. Підготувати доповідь з презентацією	

Консультативна допомога студенту надається у таких формах:

- особиста зустріч викладача і студента за графіком консультацій <https://zp.edu.ua/node/7904> (не менш ніж 2 рази по 2 години на тиждень або за попередньою домовленістю);
- відеоконференція на платформі zoom (особиста або колективна) - ідентифікатор 752-416-152-02 (один раз на 2 тижні);
- листування за допомогою електронної пошти vasilichev@ukr.net (у форматі 24/7 кожного дня);
- відеозустріч, аудіоспілкування або повідомлення у сервісі Viber (за графіком консультацій викладача);
- спілкування по телефону (з 10.00 до 12.00 кожен день крім вихідних та святкових днів).

9. Система та критерії оцінювання курсу

Засоби оцінювання:

- усне опитування на практичних заняттях;
- ведення опорного конспекту лекцій;
- захист індивідуального завдання/самостійна робота;
- контрольна робота (питання, тести, завдання).

Поточний контроль знань здійснюється на практичних заняттях за допомогою усного опитування.

Критерії оцінювання

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (екзамен).

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни «Менеджмент продуктивності» здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал навчальної дисципліни «Менеджмент продуктивності».

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовки студентів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння лекційного матеріалу, набуття практичних навичок при вирішенні виробничих ситуацій та розв'язуванні завдань, уміння самостійно опрацьовувати теоретичний матеріал, висловлювати та обґрунтовувати власні думки, проводити презентацію опрацьованого матеріалу (письмово чи усно). Завданням підсумкового контролю (іспиту) є перевірка розуміння студентами програмного матеріалу в цілому, здатності логічно та послідовно розв'язувати практичні задачі, творчо використовувати накопичені знання. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Результати роботи студентів впродовж навчального семестру оцінюються в ході поточного контролю в діапазоні від 1 до 100 балів (включно), а результати підсумкового контролю (іспиту) оцінюються від 1 до 100 балів (включно).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях;
- виконання завдань для самостійного опрацювання;
- виконання індивідуальної роботи;
- виконання модульних контрольних робіт.

Поточний контроль роботи студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Менеджмент продуктивності» здійснюється за наступними критеріями:

- активність та результативність роботи на практичних заняттях – до 5 балів;
- виконання завдань для самостійного опрацювання (тестові запитання) – до 16 балів;
- виконання індивідуальної роботи (реферат) – до 15 балів;
- виконання модульної контрольної роботи №1 – до 20 балів;
- виконання модульної контрольної роботи №2 – до 20 балів.

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

Критерії поточної оцінки знань студентів

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають опрацювати (конспект, записи, фото демонстраційних матеріалів) студенти під час лекції. Його опрацювання сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Опрацювання окремої теми за ОКЛ може бути у формі: складання тестових завдань на основі конспекту лекцій та самостійного доопрацювання теми; складання глосарію наукових термінів до кожної теми зі структури дисципліни.

Відвідування студентом лекції, ведення ОКЛ, його опрацювання, участь в активному обговоренні дискусійних питань, обґрунтування власної точки зору за проблемними напрямками, співавторство з лектором у підготовці лекційного заняття та його проведення з використанням інтерактивних технологій навчання мотивується викладачем та дає студенту можливість отримати взагалі до **14 балів** у першому змістовні модулі та **16 балів** у другому змістовні модулі (по 2 бала максимум за одне лекційне заняття).

Робота на практичних заняттях

Під час практичних занять студенти усно доповідають на обрані питання для обговорення, дають відповіді на додаткові питання викладача, доповнюють один одного за різними питаннями практичного заняття, демонструють результати самостійної підготовки до заняття, виконують письмові самостійні роботи, вирішують ситуаційні вправи, приймають участь у підготовці практичного заняття у співавторстві з викладачем, допомагають іншим студентам оволодіти знаннями, використовують сучасні інтерактивні методи отримання знань. Така активна робота студента на занятті оцінюється в максимум **5 балів**. Така форма надає студенту можливість отримати максимум: **35 бали** в першому змістовному модулі та **40 балів** у другому змістовному модулі.

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **5 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
5	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає

	питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
1	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не дуже добре працює в парі/групі/команді, іноді проявляє активність.
0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, не працює в парі/групі/команді.

Індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **15** додаткових балів в 1-му модулі та **10** балів у другому модулі.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

1 модуль	2 модуль	Критерії оцінки
15	8-10	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
11-14	5-7	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
6-10	3-4	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1-5	1-2	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0	0	Не виконав завдання. Відсутність усної або письмової роботи.

Самостійна робота студентів

Завданням самостійної роботи студента є перевірка розуміння та засвоєння лекційного матеріалу можливе у вигляді відповіді на тестові запитання. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **16** балів у першому модулі за 16 тестових **14** балів у другому модулі за 14 тестових запитань, кожній тест оцінюється в **1** бал.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студент двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум **20 балів** у 1 та 2 модулі. Контрольна робота проходить у формі письмової відповіді на 2 теоретичних питання (кожне з яких оцінюється в **5 балів**) 3 тестових питання (правильна відповідь на тестові питання оцінюється **2 бали**) та одне дати визначення поняття (**4 бали**).

Критерії оцінки теоретичного питання:

Бали	Критерії оцінки
5	В повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичного питання
4	Достатньо повно володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичного питання. Але при викладанні не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
3	В цілому володіє матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допустив при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування), недостатньо розкриває зміст теоретичного питання, допускаючи при цьому суттєві неточності.
1	Не володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово розкриває зміст теоретичного питання.
0	Студень не надав відповіді

Критерії оцінки визначення поняття:

Бали	Критерії оцінки
4	Повно надав визначення
3	Достатньо повно надав визначення
2	Достатньо повно надав визначення але допустив при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
1	Достатньо повно надав визначення але допустив при цьому суттєві неточності.
0	Студень не надав визначення

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Зведена таблиця набору балів за семестр

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	14 (7 лекції*2)	Лекції	16 (8 лекції*2)
Практичні	35 (7 практ.зан*5)	Практичні	40 (8 практ.зан*5)
Самостійна робота	16	Самостійна робота	14
Ідз	15	Ідз	10
Контрольна робота	20	Контрольна робота	20
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на екзамен і скласти його усно або письмово, відповісти на 3 питання, які містяться в екзаменаційному білеті (перше і друге оцінюється в 30 балів, третє, підвищеної складності, у 40 балів). В такому разі бали за підсумковий модульний контроль (максимум 100 балів) та бали, які отримані на екзамені (максимум 100 балів), підсумовуються та діляться на два.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЕКЗАМЕНІ

Бали за 1-2 питання	Бали за 3 питання	Критерії оцінки
30-25	40-35	отримують студенти, які повністю розкрили сутність питання, дали чітке визначення понять або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.
24-16	34-26	отримують студенти, які правильно, але не повністю розкрили сутність питання або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.
15-6	25-11	отримують студенти, які лише частково розкрили сутність питання або частково проаналізували і зробили невірний висновок з теоретичного положення.
5-0	10-0	отримують студенти, які частково і поверхово розкрили сутність питання або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	відмінно – відмінне виконання з незначною кількістю помилок
85-89	B	добре	дуже добре – вище від середнього рівня, але з деякими поширеними помилками
75-84	C		добре – в цілому правильне виконання, але з помилками
70-74	D	задовільно	задовільно – виконання в повному обсязі, але зі значною кількістю недоліків
60-69	E		достатньо - виконання задовільняє мінімальні критерії
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно – недостатньо: необхідно доопрацювати
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10. Політика курсу

Політика відвідування аудиторних занять (особиста присутність студента). Відвідування занять є обов'язковим компонентом в системі вивчення курсу, набуття загальних та фахових компетентностей (відвідування лекцій та практичних занять). Самостійну роботу студент виконує у системі дистанційного навчання (<https://moodle.zp.edu.ua/>). За об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, стажування, мобільність, індивідуальний графік, інше) аудиторні види занять та завдань також можуть бути трансформовані в систему дистанційного навчання (сервіс

moodle).

Політика дедлайнів. Студент зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) студент має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел у проектних завданнях.

Політика дотримання прав та обов'язків студентів. Права і обов'язки студентів відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і студентом в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».